

jeg ikke søge at faae den ærede Minister til. — Ogsaa i en anden Anledning vil jeg bringe ham min Tak i Modsetning til det Beklagelsesord, som kom fra det ærede Medlem, idet jeg nemlig troer, at den ærede Minister har gjort mange Mennesker en ikke ringe Tjeneste med det sidste Sprogrescript. Jeg skal meget gjerne indrømme, at Spørgsmaalet om, hvorvidt Aa eller A skrives paa den ene eller den anden Maade, og at det hele sproglige Laptaxferi ikke har Meget at bethyde, men saalænge, man exercerer med Almue-skolevæsenet, maa Præsenterens Gevær være eens overalt. — Det ærede Medlem, som holdt paa Over-skole-directeuren, og det med mange Grunde, hvoriblandt jeg ikke skal nægte, at der ogsaa var gode Grunde, — Pro og Contra staae her overfor hinanden, og det er ofte meget vanskeligt at afveie dem mod hinanden — talte med stor Ringeagt om Communerne; han meente, at en ny Communallov var absolut nødvendig, men jeg troer, at han gjør Communerne megen Uret. Jeg skal paa ingen Maade nægte, at den Commune, der ligger os nærmest, den store Commune i Kjøbenhavn, er meget høitflyvende i sine Bestræbelser, og at de stakkels Skatteyndende kunde komme til at føle det lidt efter lidt, skal heller ikke nægtes. Jeg skal meget gjerne indrømme, at der er et Projectmageri tilstede, som mange Gange kan være sørgeligt nok, men det ligger nu engang for Hovedstaden; der er saa meget Sprit tilstede, at det maa have Lust ad een Dei, og det er ikke saa ilde, at Communalvæsenet er en Slags Sikkerhedsventil. Gid al den Spændkraft, som nu er tilstede mere end gavnligt, maa gaae ud gjennem denne Sikkerhedsventil! Dog vil jeg sige til Kjøbenhavns Væ, hvad Ingen vil nægte, heller ikke det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Steen), at der er gjort mange store Fremskridt, og jeg kan endog sige, at maastee den største Deel af de Midler — jeg taler ikke her om Communehospitalet —, som Kjøbenhavns Commune har anvendt, har været nyttigt anvendt. Kjøbenhavn har i mange Henseender gjort væsentlige Fremskridt, men om endeel af de mindre Kjøbstadcommuner tør jeg ogsaa sige, at de have gjort saa store Fremskridt med Hensyn til deres Selv-

bestyrelse, at naar de blot i nogle Aar kunne vedblive troligt at udvikle sig, ville de snart komme videre. Forresten kunne Indenrigsministeren og Justitsministeren i Fællesskab gjøre Noget, som vilde hjælpe ganske betydeligt i saa Henseende, nemlig ved at affstaae samtlige Borgmestere. Intet er saa skadeligt for Byer, hvis Communalvæsen skal udvikle sig, som en af Staten indsat Borgmester, og Intet er saa unødvendigt. Endelig er der de store Communer paa Landet, og man kan gjerne sige, at det er i dem, Halvheben er størst; idetmindste kan man sige, at det var ønskeligt i dem at komme til en bedre Ordning; men mange af dem ere komne til en noget bedre Indsigt af den Magt, de kunne yttre, naar de bruge deres Kræfter rigtigt, og derpaa beroer hovedsagelig al Communalbestyrelse. Den beroer langt mindre paa, om Valgmaaden er den ene eller den anden, end paa, at Kommunen lidt efter lidt veed at skaffe sig en Villie, at sætte sig bestemte og stadige Formaal, at stille sig de Kræfter for Die, som den har at raade over, og paa den engang af Loven foreskrevne Maade at lade controllere, hvorledes de blive anvendte. Jeg troer altsaa, at man meget roligt kan gaae over til at lade Communerne faae større Indflydelse paa deres hele Skolevæsen, deri indbefattet Udnævnelsen af Skolelæreren. Naar det ærede Medlem har bemærket herimod, at der ofte bliver indstillet Personer, som — saaledes forstod jeg ham — mere bragtes frem ved den communale Nepotisme end ved en Erkjendelse af deres Fortjenester, troer jeg, at han her er kommen til at gjøre sig til Talsmand for de Fortjenester, der ligge i den længere Tjenestetid. Det kan meget gjerne være, at man, naar man vil undersøge disse Indstillinger, maastee mangen Gang vil finde, at en ældre, duelig Skolelærer er bleven forbigaaet, fordi man har ønsket en yngre Mand, som man kjendte nøiere; men den hele Trappetage ad Albersveien for Skolelærere, denne Dprettelse af et størret Skolelærerslang under en Skole-directeur, er Noget, af det Fordømmeligste, der lidt efter lidt har trængt sig ind i Staten, og det bør vi ikke give Medhold. Der har ligget en Sag for — jeg veed ikke, om det ærede Medlem har været